

Bil Addysg (Cymru) 2014

2014 dccc 5

Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ynghylch Cyngor y Gweithlu Addysg (Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru gynt); i estyn gofynion cofrestru, cymhwyso a hyfforddi'r gweithlu addysg; i wneud darpariaeth ynghylch penderfynu ar ddyddiadau tymhorau a gwyliau ysgol yng Nghymru; i wneud darpariaeth mewn cysylltiad â phenodiadau i Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru; ac at ddibenion cysylltiedig. [12 Mai 2014]

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:-

RHAN 1

CYFLWYNIAD

1 Trosolwg

- (1) Mae'r Rhan hon yn rhoi trosolwg o gynnwys y Ddeddf hon.
- (2) Mae Rhan 2 yn gwneud darpariaeth ynghylch—
 - (a) diwygio Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru a'i ailenwi'n Gyngor y Gweithlu Addysg;
 - (b) cofrestru personau penodol sy'n addysgu plant a phobl ifanc;
 - (c) rheoleiddio personau cofrestredig, gan gynnwys—
 - (i) y rhwymedigaeth ar bersonau cofrestredig i gydymffurfio â chod sy'n pennu'r safonau ymddygiad ac ymarfer proffesiynol;
 - (ii) y camau y gellir eu cymryd yn erbyn person cofrestredig;
 - (d) rhannu gwybodaeth ynghylch personau cofrestredig.
- (3) Mae Rhan 3 yn gwneud darpariaeth ynghylch—
 - (a) pennu dyddiadau tymhorau a gwyliau ar gyfer ysgolion yng Nghymru;
 - (b) amserau sesiynau ysgolion;

Status: This is the original version (as it was originally enacted).

- (c) penodi personau i Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.
 - (d) swyddogaethau addysg awdurdodau lleol sydd, yn rhinwedd adran 25 neu 26 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, i'w trin yn arferadwy, at bob diben, gan bersonau a gyfarwyddir gan Weinidogion Cymru.
- (4) Mae Rhan 4 yn gwneud darpariaeth gyffredinol mewn perthynas â'r Ddeddf.
- (5) Darperir mynegai o'r geiriau a'r ymadroddion sydd wedi eu diffinio a'u defnyddio yn y Ddeddf hon yn Atodlen 4.

RHAN 2

Y GWEITHLU ADDYSG

Cyngor y Gweithlu Addysg

2 Cyngor y Gweithlu Addysg

- (1) Mae'r corff corfforaethol a sefydlwyd yn unol ag adran 8 o [Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 \(p. 30\)](#) a elwir Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru—
- (a) i barhau i fodoli, ond
 - (b) i newid ei enw i (ac fe'i gelwir o hyn ymlaen yn) “Cyngor y Gweithlu Addysg” (y cyfeirir ato yn y Ddeddf hon fel “y Cyngor”).
- (2) Mae Atodlen 1 (sy'n gwneud darpariaeth ynghylch cyfansoddiad a phwerau'r Cyngor) yn cael effaith.

3 Nodau'r Cyngor

Prif nodau'r Cyngor yw—

- (a) cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd y dysgu yng Nghymru, a
- (b) cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymhlith athrawon a phersonau sy'n cefnogi addysgu a dysgu yng Nghymru.

4 Swyddogaethau'r Cyngor

- (1) Prif swyddogaethau'r Cyngor yw—
- (a) darparu cyngor ar faterion sy'n ymwneud â'r personau y mae'n eu rheoleiddio ac addysgu a dysgu yn unol ag adran 7;
 - (b) ymgymryd â gweithgareddau i hybu gyrfaedd mewn proffesiynau cofrestradwy yn unol ag adran 8;
 - (c) sefydlu a chynnal cofrestr yn unol ag adran 9;
 - (d) sicrhau bod ganddo'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch sefydlu personau yn unol ag adran 17 a gwrando apelau mewn perthynas â phenderfyniadau sefydlu yn unol ag adran 19;
 - (e) adolygu a diwygio'r cod sy'n pennu safonau ymddygiad ac ymarfer proffesiynol ar gyfer personau cofrestredig yn unol ag adran 24;

- (f) ymchwilio i ymddygiad proffesiynol annerbyniol ac anghymhwysedd proffesiynol a chymryd camau priodol mewn cysylltiad â phersonau cofrestredig yn unol ag adran 26;
 - (g) cadw unrhyw wybodaeth ynghylch personau a bennir yn unol ag adran 33 a darparu gwybodaeth i unrhyw gyrff a bennir yn unol ag adran 35.
- (2) Mae gan y Cyngor hefyd y swyddogaethau ychwanegol sydd wedi eu rhoi iddo yn rhinwedd—
- (a) y Ddeddf hon;
 - (b) gorchymyn o dan adran 5;
 - (c) unrhyw ddeddfiad arall.
- (3) Mae'r swyddogaethau sydd wedi eu rhoi i'r Cyngor gan neu o dan y Rhan hon yn arferadwy ganddo o ran Cymru yn unig.

5 Y pŵer i ychwanegu swyddogaethau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy orchymyn roi neu osod ar y Cyngor unrhyw swyddogaethau ychwanegol sy'n briodol yn eu barn hwy.
- (2) Cyn gwneud gorchymyn o dan is-adran (1) rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau sy'n briodol yn eu barn hwy.

6 Cyfarwyddiadau

- (1) Rhaid i'r Cyngor gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddyd (cyffredinol neu benodol) a roddir iddo gan Weinidogion Cymru.
- (2) Ni chaniateir i gyfarwyddyd gael ei roi mewn cysylltiad â'r canlynol—
 - (a) cais penodol i gofrestru o dan adran 9;
 - (b) apêl sy'n ymwneud â chais o'r fath;
 - (c) achos disgyblu penodol o dan adran 26.
- (3) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi cyfarwyddyd a roddir o dan yr adran hon mewn unrhyw ddull sy'n briodol yn eu barn hwy.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd (ac mae is-adran (3) yn gymwys mewn perthynas ag unrhyw ddogfen sy'n amrywio neu'n dirymu cyfarwyddyd fel y mae'n gymwys i gyfarwyddyd).

Darparu cyngor a hybu gyrfaoedd

7 Darparu cyngor gan y Cyngor

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ddarparu cyngor—
 - (a) iddynt hwy ar—
 - (i) mater perthnasol, neu
 - (ii) unrhyw fater arall sy'n ymwneud ag addysgu neu ddysgu, a
 - (b) i berson arall ar fater perthnasol.
- (2) At ddibenion yr adran hon, y “materion perthnasol” yw—
 - (a) safonau gwasanaethau a ddarperir gan bersonau cofrestredig;

Status: This is the original version (as it was originally enacted).

- (b) safonau ymddygiad ar gyfer personau cofrestredig;
 - (c) addasrwydd personau cofrestredig i ymarfer;
 - (d) rolau'r proffesiynau a gynrychiolir yn y categorïau cofrestru;
 - (e) statws pob un o'r proffesiynau hynny;
 - (f) hyfforddi, datblygu gyrfa a rheoli perfformiad personau cofrestredig;
 - (g) recriwtio personau cofrestredig ym mhob categori cofrestru a'u cadw;
 - (h) y cyflenwad o bersonau cofrestredig.
- (3) Caiff y Cyngor hefyd ddarparu unrhyw gyngor sy'n briodol yn ei farn ef ar faterion perthnasol i unrhyw bersonau y mae'n penderfynu arnynt.
- (4) Rhaid i'r Cyngor hysbysu Gweinidogion Cymru yn ysgrifenedig, bob dau fis, am unrhyw gyngor sydd wedi ei roi ganddo ar faterion perthnasol yn ystod y ddau fis blaenorol, ac am y sawl a gafodd y cyngor hwnnw.
- (5) Rhaid i gyngor a roddir o dan yr adran hon mewn perthynas â materion perthnasol fod o natur gyffredinol.
- (6) Caiff y Cyngor, gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru, gyhoeddi unrhyw gyngor a roddir ganddo o dan yr adran hon.

8 Hybu gyrfaoedd

- (1) Rhaid i'r Cyngor ymgymryd ag unrhyw weithgareddau sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru gyda'r bwriad o hybu gyrfaoedd, a datblygiad gyrfaoedd, yn y proffesiynau cofrestradwy yng Nghymru.
- (2) Caiff y gweithgareddau gofynnol hynny gynnwys, yn benodol—
- (a) rhoi cyngor;
 - (b) trefnu cynadleddau a darlithoedd;
 - (c) cyhoeddi deunyddiau hybu.
- (3) At ddibenion adran 4(1)(b) a'r adran hon, mae'r cyfeiriad at yrfaoedd yn y proffesiynau cofrestradwy yn gyfeiriad at yrfaoedd sy'n darparu'r gwasanaethau a ddisgrifir mewn perthynas â chategori cofrestru (er enghraifft, addysgu).

Cofrestru'r gweithlu addysg

9 Cofrestr

- (1) Rhaid i'r Cyngor sefydlu a chynnal cofrestr at ddibenion y Rhan hon.
- (2) Rhaid i'r gofrestr gynnwys enw pob person sy'n gymwys i'w gofrestru o dan adran 10 ac sy'n gwneud cais i gael ei gofrestru.
- (3) Rhaid i'r gofrestr gynnwys y categorïau a nodir ac a ddisgrifir yn nhabl 1 o Atodlen 2 (y "categori cofrestru").
- (4) Rhaid i bob person cofrestredig fod wedi ei gofrestru mewn o leiaf un categori cofrestru.
- (5) Caniateir i berson gael ei gofrestru ar sail dros dro.

10 Cymhwysra ar gyfer cofrestru

- (1) Mae person yn gymwys i'w gofrestru os yw'r person yn bodloni'r amodau yn yr adran hon.
- (2) Yr amod cyntaf yw bod y person—
 - (a) yn bodloni'r disgrifiad o gategori cofrestru ac wedi cwblhau'n foddhaol unrhyw gyfnod sefydlu sy'n ofynnol yn rhinwedd adran 17, neu
 - (b) yn bodloni unrhyw ofynion ar gyfer cofrestru dros dro a bennir drwy reoliadau gan Weinidogion Cymru.
- (3) Yr ail amod yw nad yw'r person—
 - (a) wedi ei wahardd rhag gweithgaredd a reoleiddir sy'n ymwneud â phlant (o fewn ystyr adran 3(2) o [Ddeddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006 \(p. 47\)](#)),
 - (b) yn ddarostyngedig i orchymyn disgyblu a wneir o dan y Ddeddf hon ac yn rhinwedd y gorchymyn hwnnw mae'r person yn anghymwys i gofrestru, neu
 - (c) wedi ei anghymhwysio rhag gweithio mewn swydd sy'n cyfateb i'r categori cofrestru y mae'n ceisio cofrestru ar ei gyfer mewn rhan arall o'r Deyrnas Unedig.
- (4) Y trydydd amod yw bod y Cyngor, ar adeg cofrestru, yn fodlon bod y ceisydd yn berson addas i'w gofrestru yn y categori cofrestru y mae'n ceisio cofrestru ar ei gyfer.
- (5) Wrth arfer ei swyddogaethau o dan is-adran (4), rhaid i'r Cyngor roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru drwy orchymyn ddiwygio is-adran (3) i bennu unrhyw seiliau ychwanegol o ran anghymhwysra sy'n angenrheidiol neu'n hwylus yn eu barn hwy.
- (7) Cyn gwneud gorchymyn o dan is-adran (6) rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau neu gyrff sy'n briodol yn eu barn hwy.

11 Apelau yn erbyn gwrthod cais i gofrestru

- (1) Caiff person y mae ei gais i gofrestru wedi ei wrthod gan y Cyngor ar y sail nad oedd y Cyngor wedi ei fodloni o ran addasrwydd y ceisydd o dan adran 10(4) apelio yn erbyn y penderfyniad i'r Uchel Lys.
- (2) Rhaid gwneud apêl o dan is-adran (1) cyn pen y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau ar y dyddiad y cyflwynir yr hysbysiad am y penderfyniad i'r ceisydd.
- (3) Mewn cysylltiad ag apêl o'r fath, caiff yr Uchel Lys wneud unrhyw orchymyn sy'n briodol yn ei farn ef.
- (4) Mae penderfyniad yr Uchel Lys yn derfynol (ac ni chaniateir apelio yn ei erbyn).

12 Ffioedd cofrestru

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ynghylch y ffioedd y caniateir iddynt fod yn daladwy mewn cysylltiad â chofrestru (gan gynnwys ffioedd er mwyn ailosod enw ar y gofrestr neu er mwyn cadw enw arni).
- (2) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon, yn benodol, wneud darpariaeth—
 - (a) yn awdurdodi'r Cyngor i godi ffioedd a'u hadennill;